KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 10 päivänä heinäkuuta 2009,

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 2119/98/EY säädetystä varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmästä tehdyn päätöksen 2000/57/EY muuttamisesta

(tiedoksiannettu numerolla K(2009) 5515)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2009/547/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon tartuntatautien epidemiologisen seurannan ja valvonnan verkoston perustamisesta yhteisöön 24 päivänä syyskuuta 1998 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 2119/98/EY ([1]) ja erityisesti sen 6 artiklan 5 kohdan,

on kuullut Euroopan tietosuojavaltuutettua

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 2119/98/EY säädetystä varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmästä 22 päivänä joulukuuta 1999 tehdyssä komission päätöksessä 2000/57/EY ([2]) määritellään tartuntatauteihin liittyvät tilanteet, jotka jäsenvaltioiden toimivaltaisten kansanterveysviranomaisten on ilmoitettava tiedoksi yhteisön verkostoon kuuluvalle varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmälle, ja vahvistetaan yleiset menettelyt näitä tilanteita koskevan tiedon vaihtamiseksi sekä jäsenvaltioiden kuulemiseksi ja niiden toimenpiteiden sovittamiseksi yhteen yhteistyössä komission kanssa.

(2) Päätöksessä 2000/57/EY velvoitetaan lisäksi kunkin jäsenvaltion toimivaltaiset kansanterveysviranomaiset keräämään ja vaihtamaan kaikki näitä tartuntatautitilanteita koskevat tarpeelliset tiedot käyttämällä esimerkiksi jäsenvaltion omaa seurantajärjestelmää, yhteisön verkostoon kuuluvaa epidemiologisen seurannan lohkoa tai jotain muuta yhteisön tiedonkeruujärjestelmää.

(3) Tartuntatautien ehkäisy ja valvonta määritellään päätöksessä N:o 2119/98/EY toimenpiteiksi, joita jäsenvaltioiden toimivaltaiset kansanterveysviranomaiset toteuttavat tartuntatautien leviämisen ehkäisemiseksi ja pysäyttämiseksi, epidemiologiset tutkimukset mukaan lukien. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat kontaktien jäljitystoimet, joiden pohjalta saadut tiedot toimitetaan yhdessä kaikkien muiden kansallisen toimivaltaisen kansanterveysviranomaisen hallussa olevien, tartuntatautiin liittyvää tilannetta koskevien olennaisten tietojen kanssa viipymättä kaikille muille jäsenvaltioille ja komissiolle. Lisäksi jäsenvaltio, joka aikoo toteuttaa toimenpiteitä, ilmoittaa periaatteessa etukäteen yhteisön verkostolle näiden toimenpiteiden luonteesta ja laajuudesta ja kuulee toimista muita jäsenvaltioita ja sovittaa niitä yhteen muiden jäsenvaltioiden kanssa yhteistyössä komission kanssa.

(4) Päätöksestä 2000/57/EY olisi selkeästi käytävä ilmi päätöksen N:o 2119/98/EY säännökset tartuntatautien leviämisen ehkäisemiseksi ja pysäyttämiseksi toteutettujen tai aiottujen toimenpiteiden osalta.

(5) Kansainvälisen terveyssäännöstön (2005) voimaantulo velvoittaa lisäksi kansainvälisen yhteisön toteuttamaan tautien maailmanlaajuisen leviämisen varalta sellaisia kansanterveystoimia, jotka on suhteutettu kansanterveydelle koituviin riskeihin ja rajattu niihin ja joilla vältetään tarpeeton puuttuminen kansainväliseen liikenteeseen ja kauppaan.

(6) Sellaisen mahdollisesti EU:n laajuisen tartuntatautitilanteen ilmetessä, joka edellyttää kontaktien jäljittämistä, jäsenvaltiot tekevät toistensa ja komission kanssa yhteistyötä varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmän kautta tartunnan saaneiden ja mahdollisesti vaarassa olevien tunnistamiseksi. Tällaiseen yhteistyöhön voi kuulua vahvistettujen tai epäiltyjen tapausten arkaluonteisten henkilötietojen vaihtoa niiden jäsenvaltioiden välillä, jotka osallistuvat kontaktien jäljitykseen.

(7) Terveyteen liittyvien henkilötietojen käsittely on periaatteessa kielletty yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY ([3]) sekä yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 ([4]) säännöksillä. Lisäksi päätöksen N:o 2119/98/EY 11 artiklassa todetaan muun muassa, että kyseisen päätöksen soveltaminen ei rajoita direktiivin 95/46/EY soveltamista.

([1]) EYVL L 268, 3.10.1998, s. 1.
([2]) EYVL L 21, 26.1.2000, s. 32.
([3]) EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.
([4]) EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

(8) Kansanterveyssyistä tällaisten tietojen käsittelyä koskee direktiivin 95/46/EY 8 artiklan 3 kohdassa ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 10 artiklan 3 kohdassa myönnetty poikkeus, jos tietojen käsittely on tarpeen ennalta ehkäisevää lääketiedettä tai lääketieteellisiä diagnooseja koskevia tarkoituksia varten, hoidon tai käsittelyn suorittamista varten taikka terveydenhuollon palvelujen hallintoa varten ja jos näitä tietoja käsittelee terveydenhuollon ammattikoulutuksen saanut henkilö, jota kansallinen lainsäädäntö tai toimivaltaisten kansallisten viranomaisten asettama salassapitovelvollisuus koskee, tai muu henkilö, jolla on vastaava velvoite. Lisäksi 15 päivänä kesäkuuta 2007 voimaan tulleen kansainvälisen terveyssäännöstön (2005) 23 artiklan 1 kohdassa määrätään, että Maailman terveysjärjestössä (WHO) osapuolina olevat valtiot voivat kansanterveyssyistä, myös kontaktien jäljittämistarkoituksessa, vaatia maahan saapumisen tai sieltä poistumisen yhteydessä tiettyjä tietoja matkustajista.

(9) Henkilötietojen käsittelyä kontaktien jäljittämiseksi olisi pidettävä laillisena myös, mikäli se on tarpeen rekisteröidyn elintärkeiden etujen suojaamiseksi direktiivin 95/46/EY 7 artiklan d alakohdan ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 5 artiklan e alakohdan mukaisesti ja myös yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi mainitun direktiivin 7 artiklan e alakohdan ja mainitun asetuksen 5 artiklan a alakohdan mukaisesti.

(10) Komission, Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskuksen ja jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön asianmukaiset suojatoimet kontaktien jäljittämiseksi tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn osalta erityisesti direktiivin 95/46/EY ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 säännöksiin tehtävien poikkeusten osalta varmistaen, että ne käsittelevät henkilötietoja varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmän puitteissa asetusta (EY) N:o 45/2001 ja direktiiviä 95/46/EY noudattaen.

(11) Välittäessään varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmän puitteissa henkilötietoja tartuntatautien leviämisen ehkäisemiseksi ja pysäyttämiseksi jäsenvaltioiden toimivaltaisten kansanterveysviranomaisten ja komission olisi erityisesti varmistettava, että henkilötiedot ovat asianmukaisia ja olennaisia eivätkä liian laajoja suhteessa kyseiseen tarkoitukseen eikä niitä käsitellä muita tarkoituksia varten ja että tiedot ovat tarkkoja, ne saatetaan tarvittaessa ajan tasalle eikä niitä säilytetä pidempään kuin on kyseisen tarkoituksen kannalta tarpeellista; niiden olisi myös varmistettava, että kontaktien jäljityksen kohteena olevat henkilöt saavat asianmukaisesti tiedon käsittelyn luonteesta, käsitellyistä tiedoista sekä oikeudestaan saada tutustua heitä koskeviin tietoihin ja oikaista niitä, ellei tämä osoittaudu mahdottomaksi tai vaadi kohtuutonta vaivaa, ja että varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmässä noudatetaan asianmukaisesti luottamuksellisuutta ja turvallisuutta koskevia vaatimuksia tällaisten tietojen käsittelyn suojaamiseksi.

(12) Varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmän toiminnasta vuonna 2007 antamassaan kertomuksessa [1] komissio korosti, että järjestelmän puitteissa on tarpeen ottaa käyttöön valikoiduille vastaanottajille suunnattu selective messaging -viestijärjestelmä, jotta taataan oma viestintäkanava ainoastaan sellaisten jäsenvaltioiden välillä, joita tietty muun muassa kontaktien jäljittämiseen liittyvä tilanne koskettaa. Käyttämällä tätä valikoivaa toimintoa voidaan taata asianmukaiset suojatoimet aina, kun henkilötietoja välitetään varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmän kautta, ja sillä pitäisi voida varmistaa, että järjestelmässä siirtyy tämän päätöksen täytäntöönpanoa varten ainoastaan asianmukaisia ja olennaisia tietoja, jotka eivät ole keräystarkoitukseensa liian laajoja, asetuksen (EY) N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Näistä syistä valikoivan viestintätoiminnon käyttö olisi rajattava olennaisten henkilötietojen välittämistä koskeviin ilmoituksiin, jotta se olisi sopusoinnussa jäsenvaltioille päätöksen N:o 2119/98/EY 4, 5 ja 6 artiklasta johtuvien velvoitteiden kanssa.

(13) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat päätöksen N:o 2119/98/EY 7 artiklalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös 2000/57/EY seuraavasti:

1) Korvataan 1 artiklan 2 kohdassa sanamuoto ”näitä tilanteita koskevat tarpeelliset tiedot” sanamuodolla ”tarpeelliset tiedot näistä tilanteista ja niihin reagoimiseksi suunnitelluista tai toteutetuista toimenpiteistä tai tällaisiin tilanteisiin viittaavat tiedot”.

2) Lisätään 2 a artikla seuraavasti:

”2 a artikla

1. Tätä artiklaa sovelletaan sellaisten tartunnanaiheuttajalle altistuneiden henkilöiden jäljittämiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin, jotka ovat mahdollisesti vaarassa saada liitteessä I vahvistettujen perusteiden mukaisesti yhteisön kannalta merkityksellisen tartuntataudin tai joilla on jo puhjennut tällainen tauti, jäljempänä ’kontaktien jäljitys’.

[1] Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille yhteisön laajuisen tartuntatautien epidemiologisen seurannan ja valvonnan verkoston varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmän toiminnasta vuosina 2004 ja 2005 (päätös 2000/57/EY), annettu 20 päivänä maaliskuuta 2007 (KOM(2007) 121 lopullinen).

2. Välittäessään varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmässä kontaktien jäljittämisen kannalta olennaisia henkilötietoja – edellyttäen, että nämä tiedot ovat tarpeen ja saatavilla – jäsenvaltion toimivaltaisten kansanterveysviranomaisten on käytettävä valikoivaa viestintätoimintoa, jolla taataan asianmukainen tietosuoja. Viestintäkanava rajataan niihin jäsenvaltioihin, joita kontaktien jäljitys koskee.

3. Levittäessään tietoja valikoivan viestintätoiminnon kautta kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten kansanterveysviranomaisten on viitattava kyseiseen tilanteeseen tai toimenpiteeseen, josta on aiemmin ilmoitettu yhteisön verkostolle.

4. Edellä olevan 2 kohdan soveltamiseksi liitteessä III on ohjeellinen luettelo henkilötiedoista.

5. Välittäessään ja levittäessään henkilötietoja valikoivan viestintätoiminnon kautta jäsenvaltioiden toimivaltaisten terveysviranomaisten ja komission on noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (*) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 (**) säännöksiä.

_____

(*) EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.
(**) EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.”

3) Korvataan 3 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on jätettävä komissiolle joka vuosi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta analyyttinen kertomus tilanteista, näiden tilanteiden osalta suunnitelluista tai toteutetuista toimenpiteistä ja menettelyistä, joita ne noudattivat varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmässä. Lisäksi jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopivina aikoina antaa kertomuksen poikkeuksellisen merkittävistä tilanteista.”

4) Lisätään tämän päätöksen liitteessä oleva teksti liitteeksi III.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 10 päivänä heinäkuuta 2009.

Komission puolesta
Androulla VASSILIOU
Komission jäsen

LIITE

Lisätään direktiiviin 2000/57/EY liite III seuraavasti:

"LIITE III

Ohjeellinen luettelo kontaktien jäljittämisessä käytettävistä henkilötiedoista

1. HENKILÖTIEDOT
   - — Sukunimi ja etunimet
   - — Kansalaisuus, syntymäaika, sukupuoli
   - — Henkilötodistuksen tyyppi, numero ja sen myöntänyt viranomainen
   - — Nykyinen kotiosoite (katuosoite ja talon numero, postitoimipaikka, maa, postinumero)
   - — Puhelinnumerot (matkapuhelin-, koti- ja työnumero)
   - — Sähköpostiosoite (yksityinen, työ)
2. MATKUSTUSTIEDOT
   - — Kuljetusta koskevat tiedot (esim. lennon numero, lennon päivä, laivan nimi, rekisterikilpi)
   - — Paikkanumero(t)
   - — Hytin numero(t)
3. KONTAKTIEN TIEDOT
   - — Niiden henkilöiden nimet, joiden luona henkilö on vieraillut / oleskelupaikka
   - — Oleskelupaikan osoite (katuosoite ja talon numero, postitoimipaikka, maa, postinumero) ja oleskelun ajankohta
   - — Puhelinnumerot (matkapuhelin-, koti- ja työnumero)
   - — Sähköpostiosoite (yksityinen, työ)
4. TIEDOT MUKANA MATKUSTANEISTA HENKILÖISTÄ
   - — Sukunimi ja etunimet
   - — Kansalaisuus
   - — Henkilötiedot, kuten 1 kohdan 3–6 luetelmakohdassa
5. YHTEYSTIEDOT HÄTÄTILANTEITA VARTEN
   - — Yhteyshenkilön nimi
   - — Osoite (katuosoite ja talon numero, postitoimipaikka, maa, postinumero)
   - — Puhelinnumerot (matkapuhelin-, koti- ja työnumero)
   - — Sähköpostiosoite (yksityinen, työ)".